

**Biblioteca de Catalunya
Secció de Manuscrits**

**Fons del Museu Social
Inventari**

Mss. 3600, 4896-4899, 4901

Barcelona
2004

SUMARI

Introducció	3
Inventari	4
Museu Social (ms. 4896).....	4
Casa de la caritat de Barcelona (ms. 4897)	9
Mutualisme (ms. 4898).....	10
Vària (ms. 4899)	10
Biblioteca de l'oficina de Política Social de la Mancomunitat (ms. 4901).....	11
Correspondència (ms. 3600).....	11

INTRODUCCIÓ

El Museu Social fou una entitat creada a Barcelona el 1909 per la Diputació i l'ajuntament per tal d'estimular i de fomentar les iniciatives i les activitats destinades a millorar les condicions generals de producció i les condicions de vida de les classes subalternes. Fou dirigida per Josep M. Tallada, Josep Ruiz i Castellà en fou secretari, i Cebrià Montoliu bibliotecari. Organitzà diverses exposicions (Exposició d'Economia Social i d'Higiene i Seguretat del Treball, 1911; Exposició del Treball a Domicili, 1915), una biblioteca, conferències, cursos i servei d'estadística (estadístiques de subsistències, de salaris, de vagues) i edità llibres, fullets i revistes. Al seu redós hom creà una borsa de treball (1911), el Grup Català de l'Associació Internacional per a la Protecció Legal dels Treballadors (1911), la primera cooperativa catalana de cases barates (1911), la societat cívica la *Ciutat Jardí* (1912) i el Secretariat d'Aprenentatge (1915), transformat més tard en l'*Institut d'Orientació Professional* (1919). Edità el *Butlletí d'Estadística Social* (1912-15) i les *Memòries* del Museu Social. Desaparegué vers el 1920.

La documentació conservada a la Biblioteca de Catalunya comprèn essencialment correspondència i un gran nombre de documents recollits per l'entitat sobre diversos temes d'interès per als objectius de l'entitat (reglaments, bosses de treball, vaguers obreres, etc). Ocupa una capsa i una carpeta d'anelles.

INVENTARI

Ms. 4896

Documentació sobre el Museu Social (Barcelona). 1901-1917.

4896/1. MUSEU SOCIAL (BARCELONA). Capítol V del reglament sobre la Secció d'higiene (9 articles). [ca. 1901].

1 f.; 320 x 220 mm. Full de quadern.

4896/2. Fomento del Trabajo Nacional. Bolsa de Treball. 1908-1910.

1. *“Resumen general de ofertas (patronos) verificadas por la Bolsa del Trabajo del Fomento del Trabajo Nacional durante los años de 1908, 1909 y 1910 por casos de colocaciones”*; taula per sector d'ocupació i anys. [1910].

1 f. pleg.; 450 x 650 mm. Text a dues tintes.

2. *“Resumen general de demandas de empleo verificadas en la Bolsa de Trabajo de Fomento del Trabajo Nacional durante los años de 1908, 1909 y 1910 por grupos de colocaciones pedidas y por la naturaleza de sus solicitantes”*. [1910].

1 f. pleg.; 325 x 950 mm. Text a dues tintes.

4896/3. BORSA DEL TREBALL. S.d.

1. *“Bases principales de organización y funcionamiento”*.

5 f.; 160 x 220 mm. Còpia mecanografiada.

2. *“Estatutos para la constitución de la Junta especial de la Bolsa de Trabajo”*. Autògraf a la portada: J. M^a T.

4 f.; 160 x 220 mm. Còpia mecanografiada.

3. Dictamen de la Comissió per a la creació d'una borsa del treball.

11 f.; diverses mesures.

4. *“Bases para el régimen de la Bolsa del Trabajo”*.

2 f.; 330 x 225 mm. Text mecanografiat.

4896/4. Mútues. 1915-1917

1. MUTUALITAT PER ACCIDENTS LABORALS. *“Progreso de la mutualidad en el seguro colectivo en accidentes del trabajo”*; gràfica. 1917.

1 f.; 215 x 215 mm. Amb segell de la Mútua Regional de Accidentes del Trabajo (Barcelona).

2. MÚTUA D'ACCIDENTS DE SARAGOSSA. *“Resumen de la estadística desde el año 1905 a 1916 ambos inclusive, con expresión del tanto por ciento de pérdida o ganancia que ha producido cada industria”*.

5 f.; 170 x 230 mm.

3. SEGURO TERRASSENSE. Anàlisi de dades del període 1908-1915. [1915].

2 f.; 275 x 215 mm. Text mecanografiat

4896/5. BIBLIOTECA-ARCHIVO-LABORATORIO. [190?].

1. Definició dels objectius, funcions i materials continguts en les tres seccions. 3 f.; 275 x 215 mm. Text mecanografiat (ciclostil).
2. “Arxiu-Llistes”; quadre de classificació per matèries i tipologies documentals de l’Arxiu. 1 dossier (21 f.); 325 x 225 mm. Text mecanografiat (ciclostil). Capçalera del dossier: Mancomunitat de Catalunya. Institució de Política Social.

4896/6. Documentació del Montepío de Santa Madrona. 1911-1916.

1. FRANCISCO? BLANCH. 1 carta adreçada al director del Museu Social. Barcelona, 27 de novembre de 1911. 2 f.; 310 x 210 mm. Segell: “Montepío de San Pedro – Las Corts”.
2. Qüestionari complimentat amb dades generals sobre el Montepio. Barcelona, 25 de setembre de 1916. 2 f.; 325 x 210 mm. Segell: “Montepío de Santa Madrona para sirvientas y obreras (Barcelona)”.
3. JOSEFA OLLER; [R.?]. “Estado de cuentas anual del Montepío de Sta. Madrona desde el 1º de marzo de 1915 hasta el último de febrero de 1916”. Barcelona, 29 de febrer de 1916. 1 f. pleg.; 315 x 440 mm. Segell: “Montepío de Santa Madrona para sirvientas y obreras (Barcelona)”.

4896/7. CÁMARA REGIONAL DE SOCIEDADES COOPERATIVAS. Conferències sobre temes laborals i econòmics. S.d.

1. “Plan de conferencias”; calendari de conferències organitzades a diferents barris de Barcelona. 1 f.; 220 x 320 mm.
2. M[ANUEL] REVENTÓS [I BORDOY]. “Tentatives de producció no capitalista”. Esborrany d’una carta amb el text de la conferència adreçada a “amic Jardí”. Algunes cancel·lacions. 4 f.; 215 x 135 mm. També numerat: 4-5. Capçalera: “Ateneo Barcelonés – Particular”.
3. [VIDAL I TARRAGÓ]. Esborrany d’una conferència sobre l’obra “Socialisme jurídic” de Karl Menger; en català. [post 1906]. 4 f.; 215 x 165 mm. Numeració posterior: 9-12.
4. [ENRIC JARDÍ I MIQUEL]. “Les doctrines de Georges Sorel”. Text sobre la conferència. [ca. 1917]. 2 f.; 210 x 150 mm. També numerats: 13-14.

Bibl.: Enric Jardí, "Les doctrines de Georges Sorel", Barcelona, La Revista, 1917 (Publicacions de La Revista (La Revista; 12).

4896/8. Documentació sobre caixes d'estalvi

1. DIPUTACIÓ DE BARCELONA. "*Estatutos de la Sociedad Cooperativa de Ahorro y de Habitación*"; esberrany d'estatuts. [1911].
28 f.; 160 x 215 mm. Numeració orig.: f. III i f. 1-25. Dins d'una camisa on consta el nom: Sr. Sánchez.
2. [AUTOR NO IDENTIFICAT]. Qüestionari amb les dades de la caixa d'estalvis de la fundació Real Monte de Ntra. Sra. de la Esperanza. [1910].
2 f.; 320 x 215 mm.
3. [AUTOR NO IDENTIFICAT]. Esberrany parcial d'un "Ejemplo de la formación de una pensión para la vejez en el Montepío Nacional de provisión en favor de los marinos".
3 f.; 160 x 215 mm.

4896/9. ASSOCIATION INTERNATIONALE POUR LA PROTECTION LÉGALE DES TRAVAILLEURS ASSEMBLÉE GÉNÉRALE (7a : 1912 : Zurich). Documentació sobre les condicions de treball dels obrers dels ports. 1912-1913.

1. Circular sobre la seguretat dels obrers als ports. Bâle [Suïssa], 6 de novembre de 1913.
1 f.; 340 x 220 mm. Text mecanografiat (ciclostil).
Adjunta: "*Projet: durée du travail. Fardeaux et Sécurité des ouvriers des ports*"; qüestionari. 3 f.; 350 x 220 mm. Còpia mecanografiada.
2. Notes sobre el treball dels descarregadors del Port de Barcelona.
10 f.; 155 x 215 mm.
3. "*Datos sobre tarifas de alijos, carga y descarga en vagones, en carros y otros medios en que intervienen los obreros empleados en los muelles de Barcelona, según las noticias facilitadas por las sociedades y entidades que se citan*". [ca. 1913].
5 f.; 275 x 215 mm. Còpia mecanografiada.
4. Assemblée Générale (7a : 10-12 setembre 1912: Zurich)
13 documents (26 f.); 350 x 220 mm. Text imprès; alguns f. amb anotacions manuscrites. Amb el segell: "Museu Social de Barcelona" i, en llapis, número 2158

4896/10. BOURSE DU TRAVAIL COMMUNALE (Gant). Documentació enviada al Museu Social (Barcelona). [ca. 1913].

1. Carta adreçada al Museu Social (Barcelona). S.d.
Signa: Direcció.
1 f.; 275 x 215 mm. Text mecanografiat (ciclostil).

2. Carta adreçada al Museu Social (Barcelona). S.d.
Signa: E. Hendric [director].
1 f.; 275 x 215 mm. Text mecanografiat (ciclostil). Segell: “Museo Social – Barcelona”.
Adjunta: formularis i qüestionaris per a entrevistar els treballadors, cartes, sol·licituds, etc. (models) en holandès i traduïts al francès.
9 f.; diverses mesures. Text mecanografiat (ciclostil). Segell: “Museo Social -- Barcelona “.

3. “*Le placement du personnel d’hôtels, de restaurants et de cafés*”. [1912 o post.].
6 f.; 280 x 220 mm. Text mecanografiat (ciclostil). Cobertes de paper. També numerat: 28. Segell: “Museo Social – Barcelona”.

4896/11. OFFICE CANTORAL DU TRAVAIL (Fribourg). Carta informant d’una oferta de treball a un destinatari desconegut. S.d.
1 f.; 140 x 220 mm. Text mecanografiat (ciclostil). Registrat amb el núm. 152 i segell: “Museu Social – Barcelona”.

4896/12. MUSÉE SOCIAL (Paris). Documentació diversa. S.d.

1. Model de formulari de petició de consultes i formulari complimentat amb anotacions mss. del funcionament de l’institut [per part de membres del Museu Social de Barcelona].
2 dossiers; 310 x 24 mm. Segell: “Museu Social – Barcelona”.
2. Model imprès de carta.
1 f.; 215 x 135 mm. Segell: “Museu Social – Barcelona”.
3. Relació de noms i adreces de contacte de corresponsals oficials del Musée Social a l’estranger.
2 f.; 210 x 135 mm. Segell: “Museu Social – Barcelona”.
4. “*Notas y datos para la organización del Museo Social, resultado del viaje del Sr. Ruiz Castilla*”; notas mss.
2 f.; 215 x 135 mm. Escrit sobre paper (capçalera): “Aurora Social. Setmanari defensor dels interesos del treball – Barcelona”.
5. Contestacions de tres consultes rebudes pel Museu Social (Barcelona).
5 f.; 335 x 230 mm. Text mecanografiat (ciclostil). Segell: “Museu Social – Barcelona”.
6. Nota de servei de la Fondation Rothschild pour l’amélioration des conditions de l’existence materyelle des travailleurs. Hi consta el nom de Mr. Schneider, secretari general. [190-?].
1 f.; 210 x 135 mm. Segell: “Museu Social – Barcelona”.

- 4896/13.** FÉDÉRATION NATIONALE DE LA MUTUALITÉ FRANÇAISE,
1. Mostra d'una enquesta d'aquesta federació mutualista que té domicili al Musée Sociale. [1905].
1 f.; 295 x 220 mm. Segell: "Museu Social – Barcelona".
 2. LÉOPOLD MABILLEAU, *director*. Invitació per a formar part d'una comissió de la societat mutualista. Paris, juliol de 1909.
1 f.; 270 x 210 mm. Text mecanografiat (ciclostil). Segell: "Museu Social – Barcelona".
- 4896/14.** CONGRÈS TECHNIQUE INTERNATIONAL DE PRÉVENTION DES ACCIDENTS DU TRAVAIL ET D'HYGIÈNE INDUSTRIELLE. Text informatiu de la història del Congrès. [1912?].
3 f.; 265 x 215 mm. Text mecanografiat.
- 4896/15.** FRANÇA. DIRECTION DES AFFAIRES MUNICIPALES. PRÉFECTURE DU DÉPARTEMENT DE LA SEINE. Nota sobre la borsa de treball, en francès. S.d.
2 f.; 310 x 210 mm. Text mecanografiat. Registrat amb el núm. 1540 i segell: "Museu Social – Barcelona".
- 4896/16.** SOCIÉTÉ AMICALE DU PERSONNEL DES ÉTABLISSEMENTS SANITAIRES ET CHARITABLES DE LA VILLE DE PARIS [agrupació dins de la "Union Mutuelle pour l'Assurance en cas de décès"]. 1908-1909.
1. Declaració de voluntats. [1909].
2 f.; 280 x 225 mm. Signa: Bureau [president]. Registrat amb el núm. 894 amb el segell: "Museo Social – Barcelona".
 2. Estatuts i extracte del reglament (Limoges: Imprimerie Ouvrière, 1908).
10 .; 175 x 110 mm.
- 4896/17.** CENTRALVEREIN FÜR ARBEITSNACHWEIS (Berlin). Descripció, funcions i història de la institució. S.d.
4 f.; 335 x 245 mm. Text mecanografiat amb algunes esmenes mss.
- 4896/18.** INSTITUT FÜR GEWERBEHYGIENE. Llistat. S.d.
12 f.; 330 x 210 mm. Text mecanografiat. Filigrana: "Sch? Cauzier". Segell: "C.[ebrià] Montoliu".
- 4896/19.** Documentació sobre les vagues obreres de Reus. 1911-1912.
1. Formulari estadístic complimentat de la vaga realitzada al Taller picapedrer de Pablo Bartulí Barberà del 26 de juny de 1911 al 26 de gener de 1912. [1912].
1 f.; 320 x 220 mm. Parcialment mecanografiat.
 2. Formulari estadístic complimentat de la vaga realitzada per la Sociedad de Minadores del 22 d'abril al 24 d'abril de 1912. [1912].
1 f.; 320 x 220 mm. Parcialment mecanografiat.

Adjunta: SOCIEDAD DE MINADORES. *Bases reguladoras del trabajo y tarifa de jornales que deben regir desde el 22 abril de 1912*. Inclou el nom dels membres de la Comissió (Pedro Torrell, Juan Vallés i José Bové) i text de les modificacions aprovades mecanografiats al revers. Reus, 17 de març de 1912 [imprès] – Reus, 26 d'abril de 1912.

4896/20. Documentació sobre l'atur. 1916-1917.

1. "*Sociedad para el estudio del problema del paro*". S.d.
4 f.; 160 x 215 mm. Text mecanografiat.
2. "*Bolsa del Trabajo de Madrid*"; especialitzada en les arts del llibre. Madrid, 31 d'octubre de 1917.
2 f.; 160 x 215 mm. Text mecanografiat. Signa: Felipe Gómez Cano [secretari]. Amb nota ms.

Ms. 4897

Documentació de la Casa de la Caritat de Barcelona sobre el projecte d'un patronat d'aprenents. 1836-1837.

1. Bases del Patronat. [s.d].
2 f.; 205 x 130 mm. Capçalera: Centre Vocacional d'Arts y Oficis. Bossa de Treball per Aprenents (Gràcia, Barcelona).
2. *Barceloneses*: --; ban imprès on s'anuncia que es faran públics els comptes de la Casa de la Caritat. Barcelona, 17 de maig de 1837.
1 f. pleg.; 420 x 290 mm. 3 exemplars.
3. IGNACIO GIRONA [comptador]. *Estado de la nacional Casa de la Caridad de Barcelona por fin de diciembre del año 1836*; quadres d'entrades i sortides i conceptes de despeses impresos. Barcelona, 31 de desembre de 1836.
1 f. pleg.; 420 x 610 mm. 3 exemplars.
4. *Suplemento al Estado de la nacional Casa de Caridad de Barcelona de 31 de diciembre de 1836: demostración de los pobres de ambos secsos, que en fin del año anterior quedaron ecsistentes, de los que han entrado y salido en el presente ...* Barcelona: Imprenta de la viuda é hijos de Garriga y Aguasvivas, 31 de desembre de 1836.
1 f. pleg.; 420 x 610 mm. 3 exemplars.

Ms. 4898

Documentació sobre mutualisme. [ca. 1927-1933]

1. [JOSEP M. TALLADA]. Informe adreçat a la secció espanyola de la Asociación internacional para la protección legal de los trabajadores, sobre el projecte de proposta

relatiu a la protecció legal dels treballadors en les indústries a domicili que utilitzin verins industrials. S.d.
2 f.; 275 x 215 mm. Text mecanografiat.

2. ASSOCIACIÓ DE FUNCIONARIS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. Secció de Mutualisme. Junta Directiva. Circular. Barcelona, 15 de juliol de 1933.
1 f.; 220 x 160 mm. Segell de l'Associació.

3. LLIGA ESPIRITUAL DE LA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT. Programa d'activitats. S.d.
1 f.; 280 x 220 mm. Text mecanografiat (ciclostil).

4. CASA DE SALUD DE NTRA. SRA. DE LAS VICTORIAS SAN QUIRICO SAFAJA (Barcelona). "Reglamento interior".
1 f.; 280 x 215 mm. Text mecanografiat (ciclostil).

5. MÈXIC. OFICINA PARA LA DEFENSA AGRÍCOLA. Carta adreçada a la Institució Catalana d'Història Natural. San Jacinto (Mèxic), juny de 1927.
1 f.; 280 x 215 mm. Text mecanografiat (ciclostil). Signa: Francisco García Robledo [cap de l'Oficina]. Capçalera: "Poder Ejecutivo Federal—Méjico. Secretaría de Agricultura y Fomento".

Ms. 4899

Documentació de tipus laboral relacionada amb diferents sectors de producció. 1904-1911.

1. Text del Real Decreto de 12 de juliol de 1904 sobre la explosió de barrinada.
2 f.; 275 x 225 mm. Text mecanografiat.
2. Estudi: "*Juicios de sabios extranjeros sobre el Observatorio del Ebro y sus publicaciones*". [1911?].
15 f.; 280 x 225 mm. Text mecanografiat (ciclostil).

Ms. 4901

Catàleg de llibres rebuts en dipòsit per la Biblioteca de Catalunya de la dissolta Oficina de Política Social de la Mancomunitat de Catalunya. Majoritàriament, publicacions periòdiques en diferents idiomes dels anys 1897-1924.

Lot de fitxes (454 f.); 75 x 125 mm. Relligades.

Ms. 3600

Correspondència rebuda pel Museu Social de Barcelona, institució creada a Barcelona per la Diputació i l'Ajuntament el 1909 amb finalitats socials, desapareguda vers 1920, dirigida per Josep M. Tallada, i essent-ne secretari Josep Ruiz i Castellà i bibliotecari Cebrià de

Montoliu. Ordenació alfabètica; cartes en català, castellà i francès. 1 de gener-30 de juny de 1913.

366 f., diverses mesures. Arxivador d'anells.